

AMAZING

Destilace psychických stavů

Malování u ní vždy hrálo hlavní roli a na realizaci svých nápadů by potřebovala nejméně pět životů, občas plátno používá jako záznamník vzpomínek, obrazy ji napadají v každé denní či noční době, obdivovatele má po celém světě a se svými sběrateli malířka Klára Sedlo sdílí společný smysl pro humor.

text **Kateřina Černá**, foto **Karin Zadrick**

Zaměřuješ se na práci s podvědomím. Jak produktivní je tvoje podvědomí? Stihneš realizovat to, co se z něj vyplavuje?

Nestihnu, to přiznám rovnou. Ten svět, co mám v hlavě, se ani zmapovat nedá – malbou dokumentuji jeho malé kousičky. Například série obrazů o Úhořím muži. V mé hlavě je celý jeho vesmír daleko širší, vidím jeho historii, dětství, přátele, jeho dům, jeho pocity, odehrává se mi to před očima. A je toho mnohem víc, než kolik jsem stihla zachytit na výstavě The Amazing Eel Man.

A takových vesmírů, jako je ten úhoří, mám v hlavě spousty. Jakmile dodělávám jednu výstavu, už začínám dělat další, skáču z jednoho projektu na druhý jako blecha – tohle je hoto-vo, super, pojďme dál, teď mě zajímá tohle, teď zmapujeme tenhle svět.

Moje podvědomí mi neustále hází nové vize na obrazy, obvykle souvisejí právě s tím světem, do kterého jsem ponořená. Takhle vlastně „vymýšlím“ obrazy – tedy tak, že je vlastně nevymýšlím. Vymýšlí je moje podvědomí. Prostě mě najednou napadne celý obraz – vidím ho před očima, se všemi detaily. Denně mi takhle chodí z podvědomí hodně obrazů, různě během dne – při cestě tramvají, při setkání s přáteli, při malování, při usínání, i když třeba jen třídím ponožky, prostě pořád mě napadají nové obrazy. Je to skvělé.

Jak si zaznamenáváš to, co nestihneš hned zpracovat? Nechá- váš si některé vize jen tak proklouznout, nebo se ti vracejí?

Nechávám jich proklouznout většinu, jinak se to nedá. Zaznamenávám si do skicáku tak deset procent námětů, ty, co mě okamžitě nadchnou. Když mě nějaká vize nadchne, je to takový specifický pocit. Na chvíli se zaseknu ve zvláštním úžasu a tu vizi zkoumám. Moji kamarádi tyhle moje záseky znají, na moment se prostě dívám skrz ně a nevnímám. Dělalí si z toho srandu. A pak vytáhnou skicák a zaznamenám si to.

No a z těch deseti procent zaznamenaných zpracuji taky tak deset procent, takže to máme jedno procento z celkového

počtu vizí – nápadů.

Kdybych mohla žít věčně, prostě bych pořád jen malovala ty nápady a nikdy bych neskončila. Tak asi musí vypadat ráj. Sice bych věděla, že ani tak se stihnout nedají, protože jich vždy bude víc, než můžu vůbec zachytit, ale neměla bych takový neodbytný pocit, že člověka tlačí čas.. Mluvit o tom ve třiceti je asi vtipné.

Ale prostě mi přijde, že by člověk potřeboval na všechny ty nápady tak pět životů navíc.

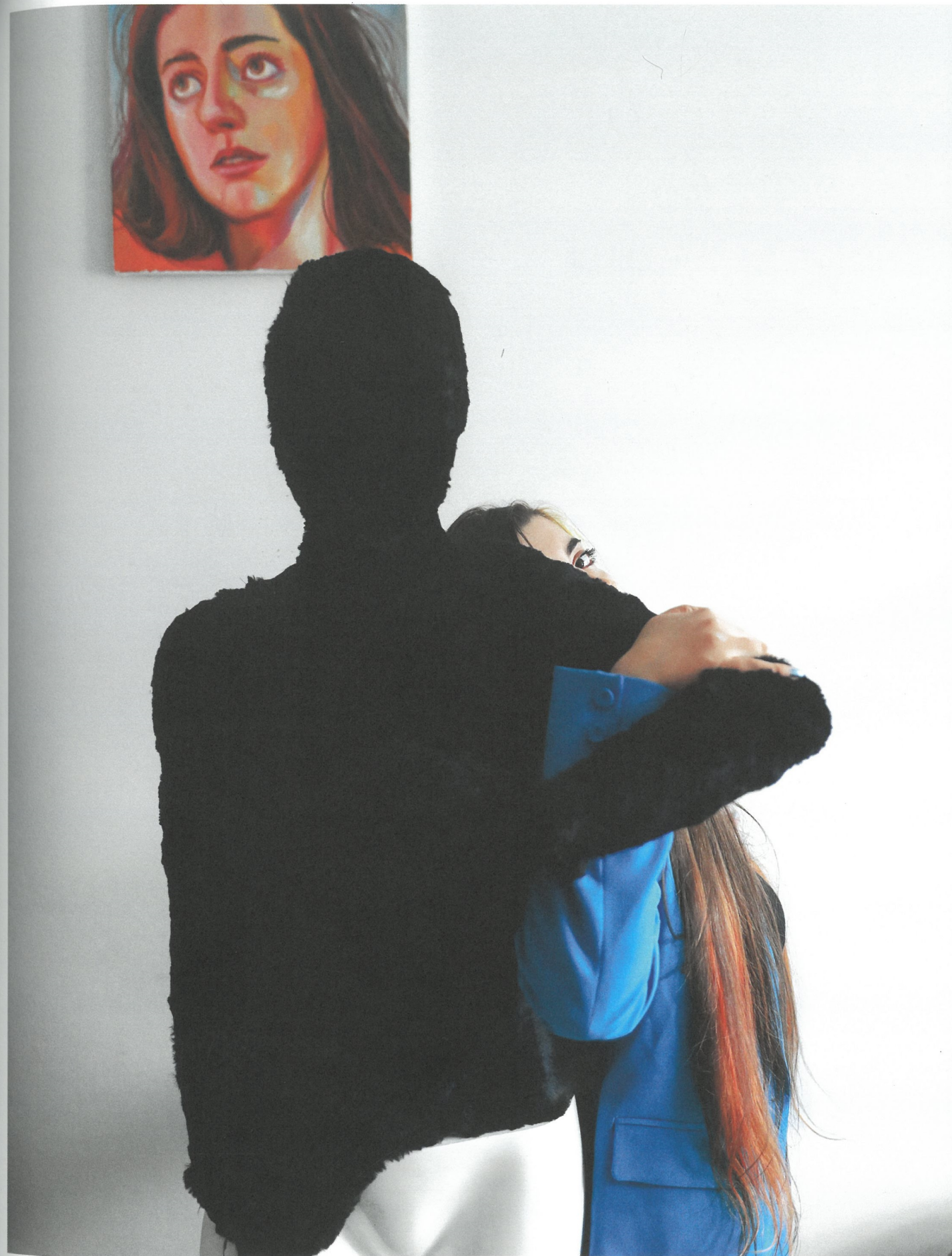
Kromě malby jsou tady ještě tvé další projekty – knihy, animace. Založila jsi Klára Sedlo Studio...

A jsme zase u toho – chtěla bych dělat tolik různých věcí v tolika uměleckých oborech. Jak se to dá vůbec stihnout? Z té kopy věcí, co bych chtěla zkusit, jsem si momentálně vybrala psaní a animaci. Ani jedno ze zmíněných pochopitelně nikdy nepřebije malbu, malba je moje alfa a omega, ale na některé příběhy to plátno prostě už nestačí. Proto odbíhám k povídkám – psala jsem je zatím spíš do šuplíku, vydala jsem vlastně jen dvě, ale chci jich pustit do světa víc. Přijde mi, že doplňují obrazy, fungují společně jako jeden celek. Když chce někdo pochopit mojí práci do detailů, je potřeba si přečíst i nějakou moji povídku, řekla bych.

Když jsem se tak nějak postupně začala zajímat více i o psaní, došlo mi, že vlastně hrozně těžko hledám čtivo. Někou novou literaturu, která by odpovídala mé „chuti“ – surreálné, snové příběhy, magický realismus... A tak mě napadlo založit si malé nakladatelství, které postupně tyhle povídky bude vydávat – klidně od neznámých autorů, klidně různé literární experimenty. Nebudou to knihy pro širokou čtenářskou obec, ani bestsellery, ale bude mi to dávat smysl, řekla jsem si.

A tak jsem taky udělala. (směje se) Ve Studiu jsem nejdřív vydala jednu svou povídku, abych si vyzkoušela, jak to všechno funguje, a potom jsem se vrhla na literární díla jiných autorů – jako druhá kniha vyšla básnická sbírka Procesy. Básně mám

ráda, já sama je moc psát neumím, tak o to víc mne asi přitahují. Ted' Studio chystá třetí a čtvrtou publikaci, jedno z toho bude taková netradiční pohádka. Je hodně symbolická, snová, strašně mě zaujala.

No a animace ja další logický krok, jak přesáhnout dvourozměrný obraz na plátně. Rozhýbat ho. Ten proces animování je neskutečně zábavný, ale zároveň, pochopitelně, zdouhavý. Studio mi časem bude ideálně sloužit jako platforma i pro tyhle krátké animace.

Studovala jsi na Akademii výtvarných umění v Praze u tak výrazných osobností, jako jsou Jiří Petrbok a Michael Rittstein.

Co nejpodstatnějšího ti práce pod jejich vedením přinesla?

Jiné pohledy na mou práci. A cenné rady, například systém protiúkolů. Hlavně Michael Rittstein nám rád dával takové protiúkony - vždycky, když člověk dlouho dělal jednu věc, například pořád samé velké formáty, dostal za úkol udělat formát úplně malý. Prostě najednou něco zcela opačného. Tenhle systém je super, dodnes to používám.

Kromě toho jsou oba velmi inspirativní osobnosti. Myslím si, že role vedoucího pedagoga není jen v tom korigovat, poradit, ale i v určitém příkladu. Studenti vidí, jak sám pedagog mluví o své tvorbě, jak uvažuje, jak integruje tvorbu do svého života, a můžou se tím nechat inspirovat, nebo se naopak rozhodnout jít jiným směrem. Ale ta osobnost pedagoga je ohromně důležitá. Oba dva byli zároveň strašně podporující, nejen v tvorbě, ale i lidsky. Když měl nějaký student trápení, snažili se mu vyjít vstříc a pomoci vyřešit to. To bylo skvělé.

Když se řekne autoportrét, čím je pro tebe?

Záznam momentálního vnitřního stavu.

V pražské Galerii Mega jsi nedávno měla výstavu Kadeřnictví, jejíž součástí byly instalace s vlasy, co působily jako skutečné. Jaký jsi použila materiál?

Instalatérský len. Dlouho jsem sháněla vhodný „vlasový“ materiál, až jsem narazila právě na tenhle. Technický instalatérský len se, jak jsem pochopila, používá k těsnění závitů v rozvodech. A obvykle se prodává v menších balíčcích, třeba po 100 nebo 200 gramech.

Jenže já ho potřebovala hodně. Opravdu hodně. Napsala jsem tedy do jedné firmy s instalatérskými potřebami a objednala lnu deset kilo. Ve firmě je to dost zaskočilo, a jedna paní od nich mi dokonce psala, že se omlouvá, ale že jí zvědavost nedá a chtěla by vědět, na co objednáva soukromá osoba deset kilo technického lnu na těsnění trubek. Tak jsem jí popsala koncept výstavy, a nadchlo je to ve firmě natolik, že o expozici dokonce napsali krátký článek na jejich firemní blog. Deset kilo lnu bylo nakonec tak akorát, ještě mi část balení zůstala. Je ale vtipné, jak umění dostane člověka do různých bizarních situací. Například na podzim minulého roku jsem zase sháněla sto padesát plastových pomerančů.

To musela být pořádná hromada ovocného plastu. Když se vrátím ještě k těm vlasům. Zaujala mě tvoje myšlenka: „Co kdyby se lidská psychika dala česat jako vlasy?“

No nebylo by to zajímavé, kdyby šlo přečesat úzkosti, ostříhat obavy a odbarvit černé myšlenky? Ta představa je plná symbolů a vizuálně ohromně zajímavá.

Další, co mě k tématu při tvorbě výstavy napadalo, bylo srovnání toho, kolik péče věnujeme zevnějšku a kolik vnitřku. Co kdyby existovaly nějaké salony péče o klid duše? Jejich návštěva by byla stejně běžná jako návštěva kadeřnictví nebo nehtového studia, a byla by jich spousta v každém městě. Taký strašně zajímavá představa.

Vlasy jsou hodně silný symbol i objekt. Sama jsi nápadná svými dlouhými hustými vlasy. Je v nich paměť několika let, která s tebou prožily. Jaké to byly roky?

Je v nich paměť poloviny mého života. Nestříhám si je od

patnácti let. Moje vlasy pamatují dobu od gymnázia přes studia na AVU až po dnešek. Roky to byly různé, ale pořád se něco dělo. Můj život je sbírka bizarních situací, chaosu, energie a nadšení. Všechno tohle, zdá se, přitahuju. A všechno se to ukládá v těch vlasech.

Pamatuješ si dobu, kdy tě zaměstnávalo něco více než malování?

Asi ne. Vždycky to bylo to nejvíce v mém životě. Jeden čas jsem ale dělila pozornost i mezi koně, jsem bývalý koňák. Ve stájích jsem strávila celkem jedenáct let života. Jezdila jsem drezúru, a jeden čas dělala dokonce i stájníka, jako přivýdělek.

Dokážeš si vybavit nějakou profesi, která by se ti líbila, pokud by tě neživilo malování?

Asi by mě lákalo i módní návrhářství.

Malování je pro tebe v jistém slova smyslu terapií. V čem ti pomáhá?

Myslím, že v rámci těch vizí vlastně zkoumám sama sebe. Analyzuji zpětně svoje obrazy a často mi pomáhají najít odpověď na různé otázky. A zároveň je tu to propojení s vnitřním světem a podvědomím – díky malbě je ohromně silné, a to taky dost napomáhá poznání sebe sama.

Existuje spousta představ o tom, jak vypadá nebo přemýšlí umělec. Kdo je podle tebe umělec?

Nevím, jestli si můžu dovolit obecně shrnout, kdo je podle mě umělec – bylo by to možná až příliš subjektivní... Můžu ale říct, co to pro mě osobně znamená být umělec. Vždycky jsem říkala, že malba je pro mě jako život sám. Jako dýchání. Takhle jsem si to pojmenovala už někdy v pubertě. Nemůžu bez ní být. Myslím, že v mém životě přišel moment, kdy jsem se rozhodla dát tomu skutečně všechno. Vždycky jsem to tak vnímala, ale okolo mých dvaceti let

přišla zvláštní chvíle, až duchovní, kdy jsem to skutečně sama před sebou i vesmírem potvrdila. Celý život mám totiž pocit, že nějakým způsobem komunikuji s vyšší energií (to podle mě každý). Každopádně v jeden moment si myslím, že se mě to něco vyššího skutečně zeptalo, zda jsem ochotná té malbě dát sebe. Vlastně ten dotaz přišel celkem třikrát, v období, než jsem se dostala na AVU. A já třikrát řekla jo, jasně. Aniž bych asi věděla, na co přesně odpovím. Ale to člověk neví nikdy, prostě musí věřit. Takže jsem se rozhodla dát tomu sebe. Schválně neříkám obětovat se umění. Nejde mluvit o obětování, protože to není oběť. Je to symbióza, alespoň pro mě. Moje tvorba jsem já, já jsem moje tvorba. Vnímám to jako poslání, životní naplnění, nezbytnost. Nápady nevymýšlím, proudí skrze mě. Dostala jsem díky tomuhle „svázání se s malbou“ přístup do něčeho, co si sama pojmenovávám „plán vizí“ – já jsem prostředník, hromosvod, po kterém se vize obrazů svezou z téhle pláňe nápadů na plátno. Reguluji je, ztvárňuji je, ale nutné je to napojení na sebe, na podvědomí, na tvorbu – napojení, které nelze nikdy přerušit.

Co je pro tebe v umění a v životě zásadní?

Asi je pro mě nejzásadnější tvořit si život po svém. Zkrátka rozhodnout se v těch důležitých věcech podle sebe, a nejen podle očekávání ostatních. Jinak časem člověk zjistí, že vlastně žije život někoho jiného. Tomu jsem se vždycky chtěla vyhnout. A jelikož jsem taky od přírody dost tvrdohlavá, tak to šlo tak nějak samo.

A v umění? Asi něco podobného. Myslím, že by měl člověk malovat to, co skutečně chce, to, co vidí ve své tvůrčí představivosti. To je zásadní. I když určité vlivy jsou samozřejmě nezbytné, je to součást vývoje, taky je pochopitelně nutné zpochybňovat i sebe samu, zkoušet nové věci... Ale myslím, že je zkrátka nutné se vždycky vrátit k sobě. K tomu, co chce člověk vytvořit ze svého nitra.

Jaké je tvoje nejsilnější téma?

Momentálně Fogbow, moje alter ego, londýnská věštkyně. Vytvořila jsem sérii obrazů, a ty rozšířila o texty, instalace a performance. Skrze to všechno vyprávím její příběh. Tentokrát je to ale trochu jiné – zkoumám na jejím případě svoji vlastní psychiku. Mám totiž od dětství obsedantně kompulzivní poruchu (OCD) a úzkosti, a vždycky mě zajímalo, jak by můj život vypadal bez nich. Před rokem a půl jsem se rozhodla, že ke svým třicetám uspořádám výstavu, která mi na tuhle otázku odpoví.

No a Jessica Fogbow je odpověď. Vznikla poněkud zvláštním způsobem, destilací mých psychických stavů. Během minulého roku jsem totiž byla často v Londýně. A jednou to bylo zrovna v době, když můj výzkum OCD a úzkostí uvízl na mrtvém bodě. Měla jsem záznamy toho, jak se cítím, toho, co se ve mně děje, ale nemohla jsem se pohnout dál. A tu noc, v hotelovém pokoji nedaleko Barbicanu, mě napadl příběh, krátká povídka. Začala se mi odvíjet v hlavě a já ji zapisovala. Viděla jsem sama sebe, ale nebyla jsem to úplně já. Vlastně skoro všechno sedělo, až na jednu věc. Tohle moje alter ego nemělo OCD. V rámci příběhu se ona postava, Fogbow, vypořádala se svým stínem. Bylo to neskutečně fascinující, vidět vlastně sebe, jak bych reagovala a jak bych se chovala, kdybych byla oproštěná od svého OCD břemene. Povídku jsem pak začala zpracovávat i v obrazech a detailně zkoumala Fogbow i její svět. Jméno jsem svému alter egu nijak dlouho nevymýšlela, přišlo samo s příběhem. Fogbow je reálný meteorologický fenomén, duha z mlhy. To slovo mi muselo někdy dřív uváznout v hlavě. Mimochodem, mlžné duze se občas taky říká duha duchů, což jsem zjistila až nedávno. Ale je to příznačné, protože v tom příběhu Fogbow často komunikuje s duchy a probírá s nimi život. Vizuálně mě na příběhu baví kombinovat prvky čarodějnictví a folkloru s moderním velkoměstem. Fogbow nosí oranžový oblek a vlastně vůbec

nevypadá jako taková ta stereotypní představa senzibilky, ale přesto je v její postavě něco typicky „čarodějnického“. Zároveň je oranžová barva zajímavou výzvou z hlediska barevnosti a kompozice.

Sérii jsem nedávno dokončila a prezentovaly jsme ji s mojí kurátorkou Reny Muzik v Galerii kritiků. Reny je skvělá v tom, že vždycky podpoří moje nápady a výstavu směřuje tak, abych mohla umělecky vyjádřit to, co chci a jak chci. Takhle svoboda je pro umělce ohromně důležitá.

Tvoje obrazy mají své sběratele v Čechách i v zahraničí. Který odcestoval nejdál?

Nejdál je asi Japonsko, potom Austrálie, no a různé práce jsou rozeteté samozřejmě i po USA a spousta po Evropě.

Znáš své sběratele? Mají něco společného?

Mají smysl pro humor, často podobný jako já. A jsou to moc příjemní lidé, mají něco, co bych nazvala smyslem pro fantazii. Když jsou u mě v ateliéru, vždycky si skvěle popovídáme – ať už o obrazech, nebo třeba o snech.

Který z obrazů nikdy neprodáš?

Těch je několik. Jsou to obrazy, které mi připomínají zlo-mové životní situace nebo lidi, které mám ráda. Velká část z těch obrazů jsou plenéry z festivalů a dovolených s přáteli. Používám plátno vlastně místo fotek. Když si chci něco zapamatovat, začnu malovat. A pak pokaždé, když se na obraz znovu podívám, třeba i za deset let, vzpomenu si, co se tehdy dělo kolem mě, když jsem ho malovala.

Vybavím si přesně ten moment. O čem se mluvilo, kdo seděl vedle mě, jak voněl vzduch, jakou jsem měla náladu... Je to nejlepší záznam vzpomínek, jaký si člověk může přát. Tyhle obrazy jsou takové moje vzpomínkové album a nedám je z ruky.

Amazing 09/2023

Vydavatel
amazing s. r. o.

Ředitel vydavatelství
PETR KOTÍK

Obchodní ředitel
VÁCLAV VÍTEK

Redakce

Šéfredaktorka
KATEŘINA ČERNÁ

Zástupkyně šéfredaktorky
TEREZA VACKOVÁ

Redaktorka
RADKA KACHRAMANOVÁ

Fotografové
ONDŘEJ KOŠÍK,
ŠTĚPÁN LOHR

Spolupracovníci redakce
KARIN ZADRICK, LUKÁŠ HEJLÍK,
MARTIN BECK, ELIŠKA HUDCOVÁ,
MATĚJ BERÁNEK, LUCIE VAN KOTEN

Korektury
SOŇA ČAPKOVÁ

Grafický design
ŠÁRKA ČÍČKOVÁ

Ilustrace a design obálky
BÁRA BALGOVÁ

Předplatné objednávejte na
www.amazingmagazin.cz

Přetisk a jakékoli šíření je povoleno pouze
s výslovným souhlasem vydavatele.

ISSN 2787-9208
Evidenční číslo magazínu MK ČR E 24178

Vychází 7. 6. 2023

Léto voní opalovacím krémem, třešněmi a rozpáleným asfaltem. Léto, to jsou přečpané vlaky, kolony na dálnicích, ztracené kufry, spáleniny od medúz, štípance od komárů, ušmudlané festivalové náramky a pocit svobody. Češi tradičně vítají okurkovou sezonu u vody s půllitrem piva v ruce. Žádné jiné roční období není tolik spojeno s cestováním. Cestovat musíte, i kdyby se vám nechtělo, a i kdyby to mělo být jen k Mácháci. Kdo nikde nebyl, jako by nebyl. Sociální sítě jsou plné usměvavých opálených lidí, co nechali starosti doma, kouzelných míst a iluzí, že prázdninový pocit nikdy neskončí. AMAZING přináší tentokrát kromě cestovatelských tipů inspiraci na to, jak si léto užít. Toužíte po klidném místě v přírodě, kde si odpočinete od shonu města, nebo si chcete naplno vychutnat festivalovou sezonu plnou filmů, hudby a kultury, baví vás objevovat známá místa z jiného úhlu pohledu? V letním magazínu si každý najde to své. Nemusíte se ale hnát za zážitky a vrstvit je přes sebe, někdy se stačí zastavit, vypadnout ze svého běžného tempa a stereotypů, dělat to, na co běžně nemáme čas, a být s lidmi, které máme rádi, ať už je to kdekoli na světě.

K. Černá